

Л. П. Перхун,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри економічної кібернетики;

О. М. Ізосімов,
викладач кафедри інформаційних систем і технологій,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

АДАПТИВНЕ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВЕ УПРАВЛІННЯ ТОВАРНИМИ РИНКАМИ

Управління у широкому сенсі визначають як систему впливів та той чи інший об'єкт (процес) з метою набуття останнім бажаних властивостей [1, с. 18–19].

Під програмно-цільовим управлінням товарними ринками (ТР) будемо розуміти управління, що орієнтується на досягнення конкретного кінцевого результату розвитку певного товарного ринку у заздалегідь встановлені терміни.

Програмно-цільове управління товарним ринком містить дві взаємопов'язаних складових:

- планову траєкторію руху ТР;
- систему регулюючих (управляючих) впливів, спрямованих на коригування координат ТР відповідно до планової траєкторії.

Розроблення планової траєкторії руху товарного ринку передбачає вирішення таких завдань:

- розроблення системи критеріїв якості та ефективності функціонування ТР;
- визначення умов і параметрів початкового стану функціонування ТР з точки зору розробленої системи критеріїв;
- опис умов і параметрів бажаного стану функціонування ТР з точки зору розробленої системи критеріїв [2, с. 303–304].

Створення системи управляючих впливів (СУВ) базується на принципі дії зворотних зв'язків. Схематично роботу такої системи схарактеризовано на рис. 1.

Зрозуміло, що формування кожної складової товарного ринку пов'язано з низкою проблем, зокрема таких як погрішність вимірів, відсутність достовірної інформації, наявність непередбачуваних зовнішніх і внутрішніх збурень тощо. Одним зі шляхів ефективного управління ТР вважається створення механізму адаптивної системи програмно-цільового управління [3, с. 127–130].

Згідно з теорією адаптації, адаптивна система програмно-цільового управління товарним ринком має складатися з двох взаємопов'язаних частин: адаптивної системи планування і адаптивної системи регулювання. Ці частини є структурно ідентичними і містять: модель планування (регулювання); імітаційну модель функціонування ТР; внутрішній (імітаційний) адаптер; зовнішній (об'єктний) адаптер.

Зовнішній адаптер на основі аналізу умов і параметрів функціонування ТР та зовнішнього середовища у заданий момент часу обирає модель задачі планування залежно від типу товарного ринку і відповідну йому імітаційну модель. Далі відбувається налаштування обраної імітаційної моделі з урахуванням параметрів певної моделі регулювання і проводиться ряд імітаційних експериментів.

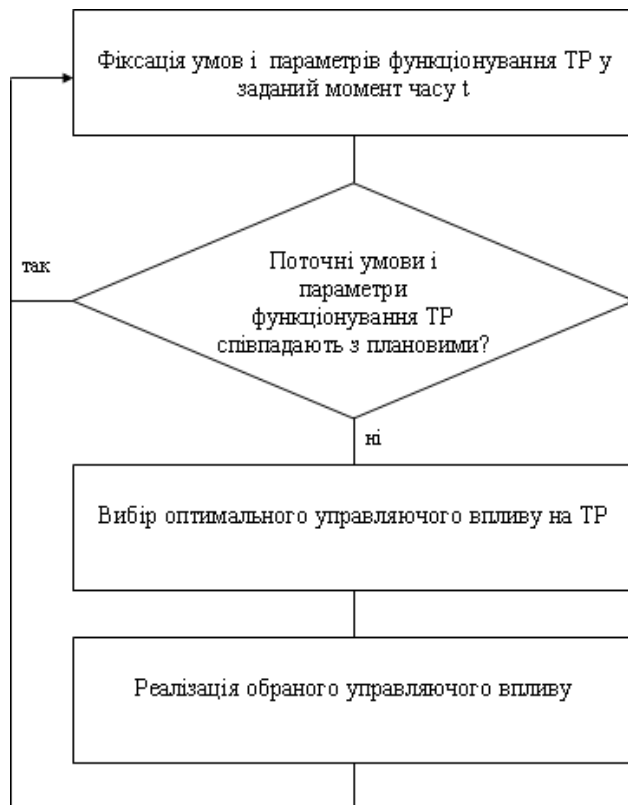

Рис. 1. Схема роботи системи управляючих впливів на товарні ринки

Якщо результати серії імітаційних прогонів задовільні, то досліджувана модель регулювання береться до виконання. У протилежному випадку внутрішній адаптер формує іншу модель регулюючих впливів і знов відбувається імітаційний експеримент.

Слід відмітити двоякий характер адаптивного управління: з одного боку, неможливо здійснювати ефективне управління ТР, якщо невідомі характеристики об'єкта, з іншого боку, можна вивчати характеристики ТР у процесі управління і тим самим вдосконалювати управляючі заходи.

Список використаних джерел

1. Гаркуша Н. М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : [навч. посіб.] / Н. М. Гаркуша, О. В. Цуканова, О. О. Горошанська. – К. : Знання, 2012. – 583 с.
2. Perkhun L. The model of selection the optimal management tools in commodity markets / L. Perkhun // Problems of social and economic development of business : collection of scientific articles. Vol. 2. – Montreal : Publishing house “BREEZE”, 2014. – P. 302–304.

3. Математические модели трансформационной экономики : [учебное пособие] / Т. С. Клебанова, Е. В. Раевнева., К. А. Стрижиченко, Л. С. Гурьянова, Н. А. Дубровина. – Х : ИД «ИНЖЕК», 2004. – 280 с.

В. В. Петровський,
студент 6-го курсу,
спеціальність “Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності”,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Логістика в Україні розвивається відповідно до світових тенденцій, має вагомий вплив на економічний потенціал країни, стимулює розвиток суміжних, взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих галузей, є віддзеркаленням конкурентоспроможності України у світі. Незважаючи на позитивну динаміку темпи розвитку логістики в Україні нижче, ніж загалом у світі, що зумовлює її відставання від світових процесів, недовикористання потенціалу, втрату конкурентоспроможних позицій. Це актуалізує дослідження особливостей вітчизняного ринку логістичних послуг, його основних тенденцій та перспектив.

У 2006 році експерти визначали місткість вітчизняного ринку логістичних послуг – понад 10 млрд дол., а частку логістичних витрат – в середньому приблизно 10–12% ВВП. Структура українського ринку логістичних послуг характеризувалась незбалансованістю: транспортні послуги становили приблизно 90%, складські – 8%, експедиційні – 2%, управління ланцюгами поставок – приблизно 1% [1]. У 2011 р. місткість вітчизняного ринку логістичних послуг оцінена експертами на суму 15–17 млрд дол., що знаменує приріст на 50–70% за 5 років, а порівняно із минулим 2010 р. – на 10–15%. На його розвиток впливає загальна економічна ситуація в країні, інвестиційний клімат, нестабільність законодавства, державна підтримка. Частка контрактної логістики у загальній місткості ринку логістичних послуг, за даними компанії “Логістик-Консалт”, становить 12–20%, а за даними Європейської асоціації логістики – 9–11% [2]. Збільшенню цього сектору послуг сприяв планомірний розвиток таких галузей – традиційних споживачів логістичних послуг: металургія, автомобілебудування, харчова промисловість, а також великі FMCG-компанії (Fast Moving Consumer Goods – товари повсякденного попиту), онлайн-торгівля.

Для України характерна така структура галузі логістичних послуг: транспортні послуги, складські послуги, експедиційні, управління ланцюгами поставок [3]. Проте, на наш погляд, доцільно було б виділити такі сегменти:

- 1). транспортно-експедиційні послуги;
- 2). професійні складські послуги;
- 3). експрес-доставка;